

KAPLUMBAĞA [🐜]Fanzin

Sayı: 7 Mart 2020

Ağır ol!

kaplumbagafanzin@hotmail.com

[@kaplumbagafanzin](https://www.instagram.com/kaplumbagafanzin)

Ağaçların dallarında yeşeren taze taze yaprakları görüp, ilkbaharın peşine takılarak geldi kaplumbağamız. Bu sayımızda "Mestanlı" şehrinde yaşananlara tanık olacak, bir sayının ardında ne tür manalar saklanabileceğini öğrenecek ve günümüz dünyasında markanın hayatımızı nasıl etkilediğini göreceksiniz.

Bu sayımızın "Ustaların İzinde" köşesinde "Oğuz Atay", "Korkuyu Beklerken" başlığıyla yer alıyor. Hayatımızın iplerini eline geçirip bizle bir "kukla" gibi oynayan korkularımızın aslında endişelerimizin bir yansıması olup bizi paranoyaklaştıran şeyin kendimizden başkası olmadığını göreceğiz, gerçekleştirmek isteyip de gerçekleştiremediğimiz şeylere sebep olarak gösterdiğimiz korkunun, aslında başarısızlıklarımızı örtbas etmek için bir bahane olduğunu fark edeceğiz.

Geçen yıl, büyük ümitlerle 8 Mart'ı bekleyip kadınların başarılarının fark edildiği bir yazı yazmak istedik fakat iç parçalayan haberler, başarı haberlerini gölgelemiş ya da başarılar direkt haberlerde bulunmamışken yapamamıştık. Aynı ümitle bir yıl daha geçirmemize rağmen yerimizde sayıyoruz, hatta daha kötüye gidiyoruz.

Sadece bir gün değil, her gün bu farkındalığa sahip olunan bir dünya, umarız gördüğümüz kadar uzak bir ihtimal değildir.

Çemberlitaş'ta "şiir" gibi geçen bir gün olan "Dünya Şiir Günü"nü de es geçemedik. İnsanların kalbine dokunup hissettiği yahut henüz tanışmadığı duygularına ışık tutan şiirleri bol bol okuyup değerini bileceğimiz bir ay olsun. Şimdiden "Dünya Şiir Günü"müz kutlu olsun!

Mayıs sayımızın sayfaları arasında sizleri de görmek dileğiyle,
Keyifli Okumalar!

Kaplumbağa Fanzin

EMANET

26 Aralık 1984 MESTANLI-BULGARİSTAN

Soğuk havaya hatta usul usul yağan kara bile aldırış etmeden saatlerimi sokakta arkadaşlarımla oyun oynayarak geçirdim yine. Yine akşam ezanının okunmasıyla hepimiz evlerimize dağıldık. Bu diyarlarda okunacak olan son ezana tanık olduğumuzu bilmiyorduk. Bir daha oyun oynamak için dışarıya çıkamayacağımızı da bilmiyorduk tabii. Eve gelince sobanın önüne oturdum, pencereyi açmadan dışarıyı izlemeye koyuldum. Evlerin çatıları, ağaçlar tamamen kara teslim oluyor, hava hafiften kararıyordu...

Kulaklarımı tırmalayan bir sesle uyandım. Tüm mahalle sokaktaydı. Dışarıya çıktığımızda en az bir bölük asker toplanmış ahaliye tehditler savuruyordu. Sonrasında silah sesleri çığlıklara karıştı. Toprak kanla ıslandı...

O gecenin sabahında tüm köyü devlet dairesine götürdüler. Anneme ne için burada olduğumuzu soruyordum ki sözümü bile bitiremeden suratıma gelen ani ve sarsıcı tokatla kendimi yerde buldum. "Türkçe konuşmak yok evlat. Bulgarca konuş!". Evlat ha... Hangi baba evladına böylesine tokat atar. Gerçi karşımda duran, yüzünde ifade taşımayan bu cani asker acaba kaç çocuğu yetim bıraktı. O korkunç surata nefretle bakıyordum. Anladım ki buraya isimlerimizi değiştirmek için getirildik. Elime verilen isim listesine bakmadan tarih öğretmenimizin adını söyledim. Taşıyacaksam onun adını taşıyayım...

Ertesi gün okula gittiğimde hocamızın hapse atıldığını öğrendim. Sırf Türklere yapılan asimilasyonu onaylamadığı için...

Haziran 1989

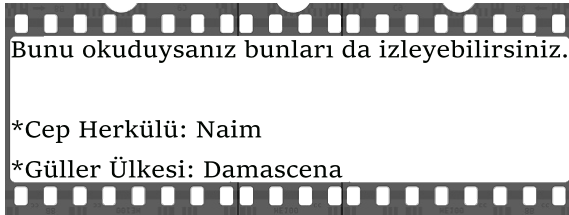
Elimde ay yıldızlı al bayrak can havliyle mezarlığa koşuyordum. Dede-
min ruhuna bir Fatiha okuyup ona veda edecektim. Ve sınırdan geçir-
mezler diye bayrağı gömecektim. İçimde hem doğduğum toprakları terk
etmenin verdiği hüznün hem de anavatana dönecek olmanın verdiği se-
vinç vardı. Figan ile demlenen bu simada buruk bir gülümseme, umut
dolu gözler kendine yer edinmişti. Mezarlığa vardığımda gözyaşlarımı
tutamadım. Mezar taşlarının bir kısmı kırılmış kalan kısımlara ise Bul-
garca isimler yazılmış... Artık bağırarak ağlıyordum. Ellerimle dedemin
mezarını kazıyor, bayrağı gömüyordum. Mezarlıktaki naaşa bu saygısız-
lığı yapanlar kim bilir bayrağa ne yapar... İki millet ne ara birbirine düş-
man hale gelmişti... Rayihasını kaybetmiş bir çiçek Mestanlı. O hala çok
güzel. Lâkin sükûnet olmayan diyarda açan çiçekler solmaya mahkûm
kılındı... 7 günün sonunda anavatanımıza, Türkiye'ye ayak basmıştık. 7
gün ne ki... Bu cefadan kurtulmak için yıllar yılı beklemiştik zaten. İsim-
lerimizi aldılar, canımızdan can kopardılar. İncancımız, milliyetimiz yü-
zünden yargılandık. Artık bu ızdırap sonlanıyordu...

Sınırdan geçtiğimizde "ANAYURDA HOŞ GELDİNİZ" pankartıyla karşı-
landık. Tarih, yıllar sonra bir milletin kucaklaşmasına şahit oluyordu.
Bir tarafta ağlayanlar bir tarafta eline aldığı toprağı öpenler...

Haziran 2019

ANAVATANa dönüşümün 30. senesinde öğrencilerime 1989 Göçü'nü
anlatacağım. Evet, Tarih öğretmeniyim. Dersimde sadece Mestanlı'yı de-
ğil, Deliorman'ı, Kilikadı'yı, Belene Kampı'nı anlatacağım. Ne de olsa bu
tarih ve bu topraklar bize emanet.

Fatma Nur Avcı

BACAKSIZ

"Seni gidi bacaksız! Ne istiyorsun ağacımdan? Gel buraya, kaçma! Zaten yaşlı bir adamım. Benim gibi ihtiyar bir adamı peşinden koşturmaya utanmıyor musun?"

Rüstem Amca arkamdan böyle bağırırken ben de erikleri ceplerime doldurmuş var gücümle koşuyordum. Tamı tamına yirmi bir tane erik vardı cebimde. Yedi arkadaş olduğumuza göre herkese üçer tane düşecekti. Eğer birini düşürürsem birimiz çok üzülecekti. Erikleri saydıktan sonra Rüstem Amcanın hâlâ beni yakalamaya çalıştığını fark ettim. Bir anda daha hızlı koşmaya karar verdim. Zaten beni yakalayamazdı ama olsun. Koşmaya devam ettim ve yola fırladım. Aniden "Mete!" diye bir çığlık ve ardından bir fren sesi geldi.

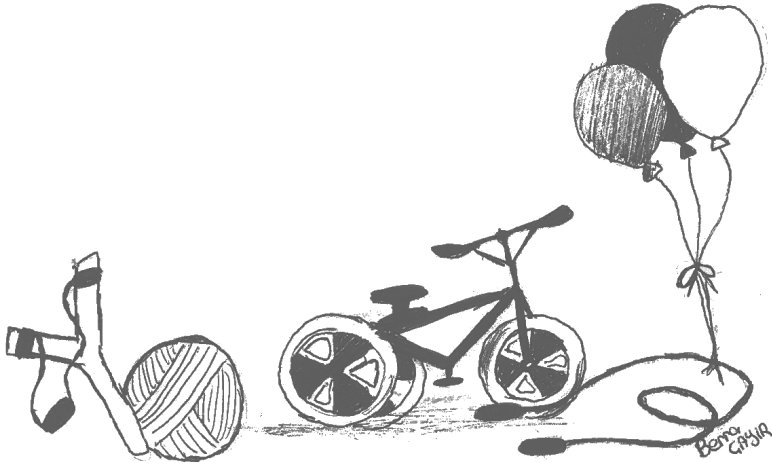
•••

Canım dışarıya çıkıp oyun oynamak istiyor ama çıkamıyorum. Camdan arkadaşlarımı izlemekten de sıkıldım artık. Off, okul ne zaman başlayacak? Acaba nasıl bir yer bu okul? Eminim çok güzeldir. Hem orada herkes oturarak okuma yazma öğrenecek, canım da çok sıkılmaz. Annemle babam bana mavi bir çanta ve mavi ayakabılar almış. Görünce çok mutlu oldum. Mavi benim en sevdiğim renk. Ayakkabım ayağıma tam oturdu, çok da yakıştı ama öbür teki boşa gidecek güzelim ayakkabının. Okul pantolonumun da bir bacağına katladı annem. Ama olsun bence bunlar bana çok yakıştı. Okulun başlamasına da az kaldı. İlk günü sabırsızlıkla bekliyorum.

Bugün okul var. Saat dokuzda orada olmamız gerekiyor. Ben heyecandan uyuyamadım bugün. Az sonra annem ve babam beni okula bırakacak. Sınıfım 1-C'ymiş.

Arabayla okulun önüne geldik, annem beni sınıfa götürdü. Kendileri, ben okuldan çıkana kadar dışarıdaki büfede bekleyecekmiş. Sınıf garip bir yer. Herkes yavaş yavaş gelmeye başladı. Az sonra öğretmenimiz de geldi. Çok tatlı bir kadın. İlk derste hepimiz kendimizi tanıttık. Bana bir garip baktılar. Kendini ilk tanıtan ben olduğum için herhalde. Kimse de yanıma oturmadi. Sonra zil çaldı. Sınıf bir anda boşaldı. Ben de koltuk değneklerimi alıp dışarı çıktım. Hoş, çıksam da kimse benimle oynamayacak diye düşünüyordum. Çıktığımda bizim sınıftakiler yakan top oynuyordu. Onların yanına kadar gittim. Aralarından biri bağırdı. “Hey bacaksız, kenara çekil, top çarpacak şimdi!”

Eylül Selver Kılıç

76D - MUVASALA KOMEDYA

Çoğumuz, her sabah sıcacık yatağımızı bırakmanın verdiği hüznle okula gidiyoruz. Üstelik toplu taşıma kullanıyor, saatlerimizi trafikte geçiriyoruz. Otobüs, metro, tramvay... Ben 76D hattını kullanıyorum.

Otobüs çift katlı olup 76 durağa sahip. İstanbul'un en kapsamlı hastanelerine ulaşım kolaylığı sağlaması ile teyzelerin favorisi. Öğrenciler ve işe gidenler tarafından sık kullanılır. Her zaman doludur, pek sevilen bir otobüs hattı değildir. Otobüs 8. durakta tamamen dolduğundan nefes almak zorlaşır. Fenalaşanlara kolonya ile müdahale edilir. (Her ne kadar yanlış olsa da!)

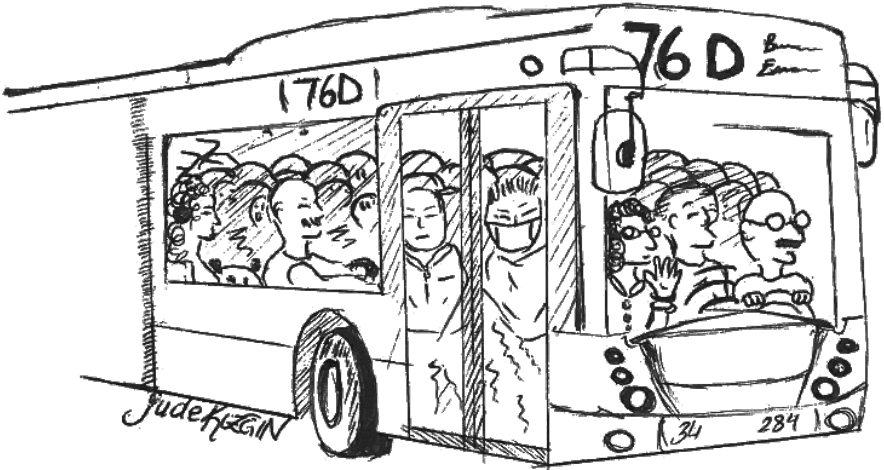
Bugün yine sabahın beşinde kalkarak cephanemi hazırladım: el dezenfektanı, -tansiyonum düşerse diye- bayram şekeri ve N95 maskesi. (Sadece virüslere karşı değil ter kokusuna karşı da birebir etkili!) Otobüs yine kalabalık, trafik yine kilit. Merdivenlerde oturacak (hayatta kalabileceğim) bir köşe buldum. İnen çıkan üzerime basıp geçiyor, çarpıyor ve ufacık bir özrü bile çok görüyor. Aslında pek umrumda değil! Trafik, insanları anlayışsızlaştırıyor zannımca. Sabahın bu saatinde böylesine bir otobüste olmayı kim ister ki? Belirtilen zamanda belirtilen yerde olmalıyız ve bu yoldaki en büyük düşmanımız trafik...

Otobüslerde amca ve teyzelerin taciz eden bakışlarından hatta sözlerinden kurtulsanız da kaçamayacağınız bir gerçek var: koku. Ter kokusu, parfüm kokusuna karışır; sahil yolundan giden otobüs, arıtma tesisinin önünden geçer... Ve hazin son. Artık burnunuz koku alma yetisini kaybetmiştir.

Otobüste karşılaşacağınız birbirinden farklı birçok insan türü var. Havalı-görünüşü komik gençler. Saç şekilleri ve giyimleri farklıdır. Çoğunlukla üniversite öğrencilerinden oluşurlar ve teyzelerin ağır eleş-

tirilerine maruz kalırlar. Son durakta incekleri için rahat rahat uyuyanlar. Yemek tariflerini onur meselesi haline getiren teyzeler. Onları dinlemeyin! Aksi takdirde açlık hissiniz gün boyu geçmez! Kalabalıktan istifade ederek akbil kullanmayanlar, şoförün arkadaşları, sohbeti ile içimizi ısıtan teyzeler, hakkınızdaki her şeyi bilmek isteyen tüm yolculuk boyunca sizi rahat bırakmayan teyzeler, müzik dinleyenler, film izleyenler; merdivende oturanlar, koltukta oturanlar, ayakta kalanlar... Liste uzar gider. Ama unutulmazlar vardır: OTOBÜS GAZİLERİ. Bugün ben de aralarına katıldım. Otobüste bulunan yangın tüplerinin birdenbire patlaması ile merdivende oturanlar ve merdiven çevresinde bulunanlar, bu mertebeğe ulaştı. Her yere dağılan köpük... Hazırlıksızdım, cephanemi kullanamadım. N95 maskemi kullanmanın tam zamanıydı... Okul formam berbat halde ve öksürmekten kendimi alamıyorum. Eyvah, ineceğim durağı kaçırdım!

Fatmanur Avcı

LAHZA

Geçmiş ve gelecek arasında sürekli mekik dokumak anı kaybettirir. Eğer zaman yolculuğu varsa, bunun soyut olduğunu düşünüyorum. Kafamızın içinde ve biz bunu istediğimiz her an yapabiliyoruz. Geleceği hayal ediyoruz, geçmişe gidiyoruz. Bazı anıları silmek istiyoruz, bazı anılarda ise sonsuza kadar yaşamak. Hislerimiz anılarımıza hapsoluyor. Bu yolculukları hayatımız boyunca yapacaksa yarın neleri hatırlayacağımız bugünden elimizde değil midir? Hikayemizin sonuna geldiğimizde yaptıklarımız için mi pişman olacağız, yapmadıklarımız için mi?

Her seçim bir vazgeçıştır. Başarımızı, seçimlerimizin vazgeçtiklerimize değip değmediğine bakarak değerlendirdiğimizi düşünüyorum. Bir şeyi tüm kalbimle isteyip enerjimin hepsini aktarabildiğimde istediğim sonuca varacağına inanıyorum. Genç hissediyorum ve önümde kocaman bir hayat var. En güzel denizin henüz gidilmemiş olan, en güzel günlerimin henüz yaşamadıklarım olduğunu, en güzel sözlerimi henüz söylemediğimi biliyorum. Yeter ki hevesim içimde canlı kalsın. Çünkü içimdeki hevesin isteğime ulaşmaktaki en büyük yardımcım olduğunu biliyorum.

Son yıllarda doğum günlerimde dilediğim stabil bir dilek var: Bu yaşım boyunca asla keşke demeyeceğim. Henüz sifıra inmese de hayatın seçimlerimin etrafında şekillendiğini anlamaya başladığımdan beri keşkelerim azalmış durumda. Önüme bir fırsat çıktığında tüm benliğimle sıkı sıkıya sarılmaya çalışıyorum. Kendimi arıyorum. İniyorum, çıkıyorum, düşünüyorum, kalkıyorum. Düştüğümde beni kaldıracak gücün bir yerlerden gelmesini beklemek yerine, kendi kendimi kaldırebiliyorum. Üstümdeki tozları silkeleyip daha çetin adımlar atıyorum. Hayatımdaki yıkımların, hatalı parçaları bularak ortadan kaldırmam ve çok daha iyisini inşa etmem için yaşadığımı düşünüyorum. Bugün olduğum kişiyi geçmişte attığım tüm adımlarla oluşturdum. Hatalı da olsa ders çıkarmaya çalıştım, hala da çıkarıyorum.

Ne kadar uzağa gidersem gideyim, gittiğim her yerde benimle olacak insanları seçebilirim. Belki bedenem, belki ruhen, belki de sadece anılarımda. Ama ben istediğim sürece, gelecekler. O yüzden vedalara bakış açımı değiştirdim. Gerçi hala hiç hoşlanmıyorum orası ayrı. Her anıyı hafızama kazımaya çalışıyorum ve hatıralarımı zihnimin içinde canlı tutmak istiyorum. Son kavramını biz bir şeyleri

içselleştirerek yaratıyoruz. Aslında sonlara değil yeni başlangıçlara inanıyorum.

Bizi tanıyan son kişi artık hatırlamamaya başladığında bir nevi hiç var olmamış olacağız. Öldükten sonra, unutulmak kaçınılmaz. Ama kimlerin bizi daha uzun süre hatırlayacağını seçmek yine bizim elimizde. Yaşadıklarımızla ve yaşattıklarımızla.

Rana Bozbaş

KADININ ADI YOK

tramvayda sırtını vermiş bir köşeye
ve elinde çantasıyla tetikte
anlamaz içindeki endişeyi kimse
ya da niye
bakışlarındaki korkuyu gizleyen öfke
ellerine sinmiş sabunun kokusu
kucağında bebeği, hafiftir uykusu
ocak başındadır, tencerede etli nohutu
hatırlamaz en son ne zaman
doğru dürüst uyduğunu
kocasına sorulsa anca oturur evde
akşama kadar dizi izlemiş yine
ya da bugün de doyamamış gezmeye
oysaki kendisi hiç gitmedi işe
ütüsüz pantolon gömlekle
tesadüfidir sonuçları çabalarının
ve sahibi başkadır onun başarılarının
yaptıkları yarısı etmez onun yaptıklarının
ama iş arkadaşı iki katını alır maaşının
sesini çıkarsa suçtur çünkü
onun adı kadın

namevcut

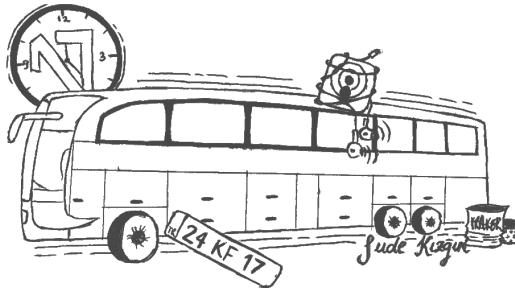
ON YEDİ SAAT

Bu on beş tatilde radikal bir karar alarak Erzincan'a kuzenlerimin yanına gittim. Şu her yıl kendimize koyduğumuz yeni yıl hedeflerinden mi gaza geldim, artık hiçbir fikrim yok ama aileme inat ederek uçak bileti almayı kesinlikle reddedip, otobüs bileti aldım. Hatta gidiş dönüş on yedi, toplam otuz dört saat -evet, dört işlem konusunda oldukça becerikliyim-.

Daha geceleri birkaç saat bile kendine tahammül edemeyen sizler gibi ben de çok bayılmıyorum kendimle yalnız kalmaya. Aslında kendimin de yalnız kalmaya dayanacağını sanmıyordum. Ama Frida Kahlo'nun da dediği gibi "Dayanabileceğimizi sandığımızdan çok daha fazlasına dayanıyoruz.". Cidden de dayandım. En azından akıllılık edip tekli koltukta oturdum diyorum çünkü bu tür yolculuklarda yanınızda oturan kişi otobüs maceranızın berbat geçip geçmeyeceğini belirliyor. Özellikle de yakınınızda bir bebek oturuyorsa, işte o zaman işler çığırından çıkıyor. Sizin kulaklıkla son ses metal dinlemeniz bile o şımarık ve huysuz bebekciğin sesini bastıramıyor. Ama ben şanslıydım ki çaprazımda oturan bebekcik hiç ağlamadı, hatta bana çubuk kraker ikramında bile bulundu. Yani tüm yolculuk boyunca tektim, her şey sorunsuzdu ve tüm bu berbat geçip geçmeme ihtimalleri benim elimdeydi.

Sonsuzluk gibi gelen otobüs yolculuğunda o kadar boş zamanım vardı ki emin olun kaderimi kaç defa yeniden yazdığımı, şunu şöyle yapsaydım bu böyle olurdu diye düşünerek kendime kaç alternatif son çıkardığımı ben de bilmiyorum. Zaten böyle yolculuklarda sadece düşünabiliyorsunuz. Hayatınız boyunca aklınızın kenarına takılmış her soru, gülüp geçtiğiniz ve üzerinde durmadığınız her anı sanki bu tür yolculukları beklemişçesine birden ortaya çıkıyor ve sizi düşündürüyor.

Bu kadar uzun yolculukların en büyük sorunlarından birisi de sıkılmanız. Her şeyden sıkılıyorsunuz. Normalde hep döne döne dinlediğiniz şarkılar tam da bu yolculukta sizi boğmaya başlıyor. Birden yıllar önce çıkmış şarkılara hasret duyuyorsunuz. Bunun neden olduğunu ben de çözemedim. Herhalde o kadar geçmişi düşündüğünüz için beyniniz geçmişini anımsatacak bir fon müziği arıyor.

Size hemen bir tavsiye vereyim, eğer kitap okumak gibi bir niyetiniz varsa bunu sabah yapın. Akşam olduğunda diskodaymışsınız gibi açılan mavi, mor, kırmızı ışıklarla kitap okunamadığını bizzat kendim deneyimledim. Bir de akşamdan bahsetmişken ekleyeyim, terminale geldiğinizde nereye geldiğinizi iyice bir düşünün. Ben kulağında dokuz “piercing”le dışarı çıktığımda masum masum bir şeyler satmaya çalışan bir amcanın az kala yüreğine indiriyordum. Benim büyük ihtimal “kedi kesengillerden” olduğumu düşündü adamcağız.

Mola bittiğinde ve şu kutsal bir vazife olan kek, su, kahve, çay ikramı başladığında gecenin hangi saati olursa olsun herkes uyanır ve ne alabilirlerse almaya çalışırlar. Bu konuda çok ciddiym. Bazıları var ki vermiş olduğu bilet parasının acısını kucakladığı keklerden çıkarmaya çalışıyor. Eğer bu olayı görebiliyorsanız muhtemelen doğru otobüse binmişsinizdir ve otobüsünüz seyir halindedir. Ben gecenin körü olması yüzünden uyku sersemi yanlış otobüse bindim. Kendime artık ne kadar güveniyorsam plakaya bakma zahmetine bile girişmedim. Hatta otobüs o kadar benim otobüsüm gibiydi ki dolu otobüste bir benim yerim boştu. Kaç dakika boyunca otobüste millete baktım, onlar bana baktı bilmiyorum ama hislerimi dinleyerek otobüsten çıktığımda yaşadıklarımın farkına varabildim, doğru otobüsü buldum bu arada.

Gece uyumak için podcast açtım çünkü o kadar hiçliğin ortasındaydım ki uyumam için bir sese ihtiyacım vardı. Ama açtığım podcastin üçüncü bölümü Salem Cadı Mahkemeleri hakkındaydı. Gece gece cadılardan korktuğum için -Erzincan’da da çok cadı vardır ya zaten- asla ama asla izlemeyeceğimi söylediğim hangi film varsa izledim. On yedi saatin sonunda, böyle hiç düşlediğim gibi yepyeni, kendinden emin, her şeyin farkında bir ben olarak çıkmadım. Dümdüz, eski ben neysem yine oydum. Sanırım izlediğim filmler Maide’nin Altın Günü ve onun tarzı olduğu için, bu kendimce oluşturduğum ruhsal arınmam çok da etki etmedi. Neyse, en azından artık otobüsün plakasına bakılması gerektiğini biliyorum.

Oya Nur Kiraz

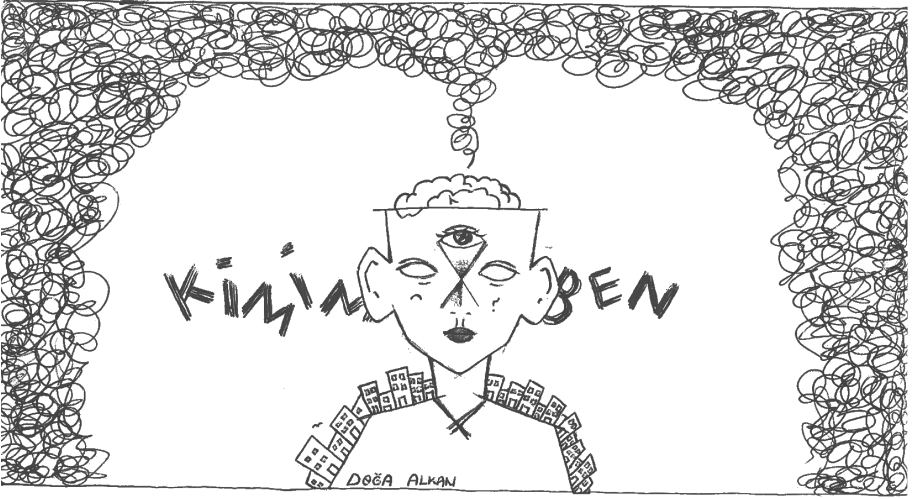

ÇÖPLERE GÖRE SEMT ANALİZİ

Gündelik hayatımızın önemli bir kısmında farkına bile varmazken sürekli "almamız gereken ürünleri" fısıldayan reklamlara maruz kalıyoruz. Her reklam bize farklı bir şey vaat ediyor. Her biri "Bunu alırsan hayatın kolaylaşacak, hayatın güzelleşecek" gibi telkinlerde bulunuyor. Öyle ki artık yaptığımız alışverişler temel bir ihtiyacı karşılamaktan çok duygusal tatmin vermek üzerine kurulu. Geçenlerde izlediğim "Çöplere Göre Semt Analizi: Bağcılar-Etiler" adlı belgesel bu durumu kanıtlar nitelikteydi.

Alışveriş bazıları için bir tatmin kaynağına dönüşmüşken bazıları için zorunluluktan yapılan bir şeye dönüşmüş. Çünkü alışveriş artık kişiye aynı zamanda bir imaj da kazandırabiliyor. Sahip olduğumuz şeyler, dış görünüşümüz, alışveriş yaptığımız marka insanların bizim hakkımızda bir profil oluşturması için yeterli olabiliyor. Anketlerde insanlar, doğru cevapları vermedikleri için bu durum araştırmacıları insanların çöpünü bile incelemeye itmiş. Çünkü çöpler doğrudan özel hayattan bazı ipuçları sunuyor. Araştırmada fark edilen ilginç bir şey var ki o da şu: İnsanlar ev ahalisi dışındakilerin görebileceği ürünlerde olabildiğince iyi markalardan alışveriş yaparken sadece evdeki ürünlerde daha cimri davranabiliyor. Örneğin süt markasındaki tercih her iki semtte de aynı ve en ucuz olan marka. Bu durum alışverişin kendimizden çok başkaları için yapılan bir şeye dönüştüğünü gösteriyor. İşin daha tehlikeli kısmıysa bu, sadece alışveriş konusunda kendini gösteren bir şey değil. Tercih ettiğimiz markalar, aldığımız şeyler dışında; davranışlarımız, kişiliğimiz, dünya görüşlerimiz hepsi birer imaja dönüşüyor. Popülaritesi yüksek olan bir ideolojiyi içselleştirmeden o dönemde belli bir çevrede saygı gördüğü için destekleyebiliyoruz. Bu her çevrede farklı bir hal alıyor. Elbette bunun tek sebebi bu olmasa da bence büyük bir etken. Yine belgeselde tespit edilen bir diğer şey de insanların fast-food tercihleriyle alakalı. Bu biraz trajikomik bir durum. Etiler'de, kafelerde satılan yiyeceklere baktığımızda başka kültürlerden olan yiyecekler yani tiramisular, suşiler masalara gelip giderken eve sipariş edilen paketlerde genellikle geleneksel olan baklava, çiğköfte, kebab gibi yiyecekler tercih ediliyor. Alışverişin artık bir tür kendini ifade etme yöntemine dönüştüğünü rahatlıkla söyleye elde biliriz. Başka bir yönden bakacak olursak belki de şanslıyız. Mutluluğu etmek, kendimizi ifade etmek bir şeyler satın alarak kolaylıkla halledilebilecek bir şeye dönüştü.

Elif Melike Melek

Hey! Ben Gustav ve burası ise benim zihnim. Bir şeyler ikram etmeden önce buyurun size içeriye gezdireyim. Şunlar hayatın bize yapmayı zorunlu kıldığı şeyler: okumak, çalışmak gibi. Oldukça büyük ve tozlu, zihnimden atmaya çalışsam muhtemelen bir vince ihtiyacım olurdu. Ah keşke atabilsem. Orayı beni mutlu eden şeyler ile doldurabilirdim.

Her neyse şurası ise arkadaşlarım ve eşime ait kısım. Burası da oldukça büyük bir yer kaplıyor, gerçi benim için oldukça önemli olduklarından bununla bir derdim yok. Orası boş olsaydı neyle doldurabilirim ki?

Şurayı görüyor musun? Oraya girmiyoruz, orası yasaklı oda. Henüz içine girmeye ben bile yeltenemedim! Oldukça korkunç sesler geliyor en iyisi uzak durmak.

Burası da kendime ayırdığım kısım. Oldukça küçük, ikimiz zar zor sığırdık. Şu koca tozlu devi bir gönderebilsem ferahlar aslında burası. Şimdi ise benim mutfak dediğim kısma gidiyoruz. Burada sevdiğim müzikler ve filmler ile dolu devasa bir raf var. Altındakiler ise resim malzemelerim ve küçüklük fotoğraflarım. Buraya mutfak dememin sebebi ruhumu beslemeye buraya gelirim elimden geldiğince. Çekinme lütfen sana bir şeyler ikram edeyim. Şurada olacaktı, heh! Buldum, işte güzel bir rock n roll musakkası yeme zamanı. Yanında ise bilim kurgu gazozu. Başlayalım o halde, afiyet olsun!

Eray Alpay

GEÇMİŞİN TOZSUZ SAYFALARI

Ocağın altını kapattı. Poşet çayı paketinden çıkarıp elindeki kupaya koyarken benimle konuşmaktan çok sesli düşünüyormuş gibiydi. “Beklemekle geçti ömrüm, ve beklentilerle...” Kaynayan suya uzanırken devam etti. “Ama bir bilsen... Bir bilsen ömür boyu neleri, nasıl bekledim.” Suyu kupalara boşaltırken bir iç çekti. Demliği tekrar ocağa yerleştirdi ve benimkini bana uzattıktan sonra kendi kupasını eline alıp bu kupa, içindeki ateşin sönmesiyle kaybettiği sıcaklığı ona geri kazandırabilecekmiş gibi ellerini etrafına sardı. Yüzünü bana dönüp tezgaha arkasını yaslarken yüzündeki ifadeden içini ısıtma çabasının başarısız olduğunu anladım. Ya da anın büyüyle her şeye bir anlam yükleme çabamdı, bilmiyorum.

“Beklemek çok güzel bir şey olabilir. Ümitle dolu olunca, güzel şeyler bekleyince o güzel şeylere ulaştığında bu bekleyişin onu daha da değerli kıldığını fark edersin hatta. Fakat ben bu hissin değerini, deneyip başarmanın güzelliğinin yanında başaramamanın da kendi güzelliğine sahip olduğunu elli küsur yaşıma geldim de anca anladım. Hep kendimi hayattan birkaç adım geride temkinli temkinli yürürken buldum, şimdiyse hayatın koşuşturmasına yetişemeyeceğim kadar açıldı bu mesafe...”

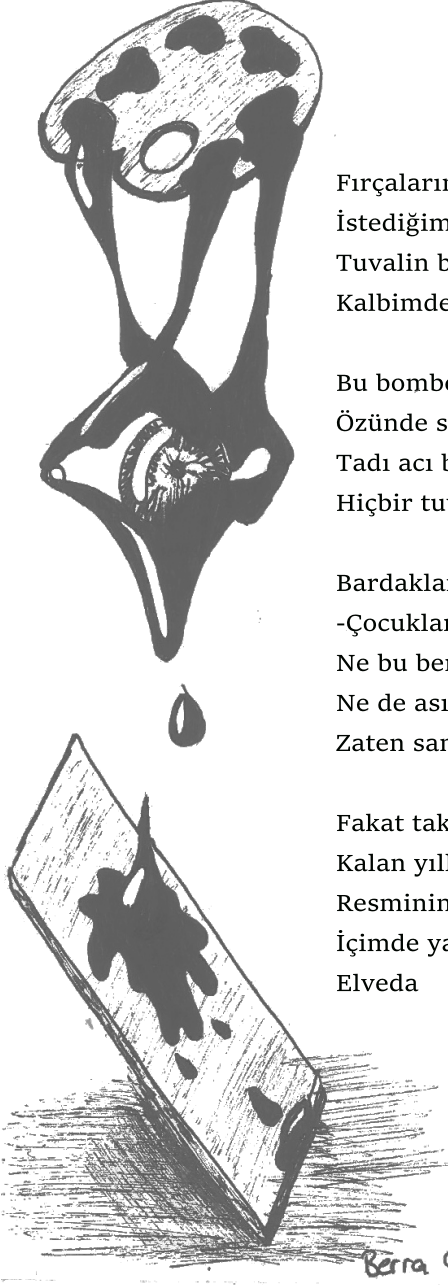
Çayını içmek için durdu. Hareketlerinde çayından bir yudum almıyormuş da ellerinden kayıp giden hayatının arkasından bir bardak soğuk su içiyormuş gibi bir pişmanlık ve pes etmişlik sezdim. “Bu konuda bir şeyler yapmak isterdim ama eskiden -yapma şansım varken- kendi korkaklığımdan yapmadıklarım elimi kolumu bağlamış sanki, artık hiçbir şey yapma şansım yok. Dedim ya, elim kolum bağlı oturup geçmişin kurcalanmaktan tozu kalmamış sayfalarını bir kez daha kurcalayabilirim ancak. Ve bekleyebilirim... Geçmiş korkularımın nasıl ölümü bekleme sebebim haline geldiğini, hayat kelimesinin içini, yaşadığım hayatla dolduramamakla kalmayıp nasıl da boşalttığımı düşünerek bir hareketlenme, kendimden bir yaşama belirtisi bekleyebilirim sadece. Eski korkularımı bekleyebilirim; korkacak bir şeye, hissedebilme yetimi tekrar uyandırabilecek bir şeye sahip olmayı bekleyebilirim. Hiçbir şekilde konfor alanının dışına çıkmamaktan uyuşmuş uzuvlarıma canlı olduklarını hatırlatacak biraz adrenalin için, pişmanlıklarımı silip atabilme şansına sahip olabilmek için ümitsizce bekleyebilirim.”

Bir süre kupasının içinden yansımalarını izleyerek sustu. O sırada çayımın varlığı

ğını hatırladım ve çayımı yarılamişken tekrar konuşmaya başladı. “Bunu söylemek daha iyi hissettirmese de pişmanım. N’apalım, kabullendim bütün pişmanlıklarımı. İnkâr etmek de korkaklık olacaktı, daha fazla korkak olmak istemedim ben de. Kimi kandırıyorsam... Bu bile bir korkaklık. İleride şimdiki gibi bir şeyleri yapmamaktan pişman olmamak ve kendimi korkak olmadığuma inandırmak için saçma sapan şeyler yapar oldum. Kendi çapında cesaret gösterileri olan küçük ‘atılganlıklar’... Büyükleriyle olan şansımı kaçırdığım için telafi niyetine oynanan minik cesaret oyunları. Küçük bir misafir çocuğunun beğenip de utancından oynayamadığı bir oyuncağı, çekingenliğini yenip yeni yeni eline almışken, annesinin hazırlanmasını söyleyen sesini duymazdan gelmeye çalışması gibi bir his. Senin için her şey yeni başlıyorken, birinin kolundan tutup seni kaldırdığı gibi bütün oyununun başlamadan biteceğini bilmek ve oyunu hızlandırma veya zamanı geriye alma şansının olmamasını umursamayıp çaresizce oyuna devam etmeye çalışmaktan farksız bir durum. Ha çocukluk, ha yaşlılık; ikisi de aynı artık gözümde.” İç çekti ve kupasının dibinde kalmış iki yudumluk çaya ümitsizce bakıp soğuduğu için döktü. “İkisi de kendi hayatımda figürandan farksız oluşumun evreleri. Değişen tek şey yaşım, belki biraz da pişmanlıklarım. İkisi de temelde aynı, iki evrede de hayatımı ben hariç her etkenin yönetmesine izin verdim.” Kupaya su tutup makineye koymak üzereyken duraksadı, lavabonun başına geri döndü ve süngere detarjanı sıkarken konuşmaya devam etti. “En azından artık; hayatın, en sevdiğin kupanın makinede diğer kirlileri beklemesine izin veremeyeceğin kadar kısa olduğunu biliyorum,” Durularken dönüp buruk bir gülümsemeyle gözlerimin içine bakarak konuştu ve bakışlarının içime işleyişinden midir bilmem, bu kez benimle konuştuğunu hissettim.

Kupayı kuruması için bulaşıklığa koyup tekrar bana döndü. “Bir şeyi yapmak için o en uygun zamanı kollamana gerek olmadığını, asla ‘en’ uygun zamanın gelmeyeceğini, bazı şeyleri tam o an yapmam gerektiğini geç de olsa artık biliyorum.” Gülümsedim, gülümsedi. Gözleri pencereden dışarıya, aklıysa tekrar ‘geçmişin tozsuz sayfalarına’ daldı.

Ülkü Süeda Aslan

YAĞLI BOYA

Fırçaların tüyleri azalmış yıllar içinde
İstediğim gibi boyayamıyorum artık
Tuvalin boşlukları tamamlanır zihnimde
Kalbimde yıllarca sakladığım hatıran ile

Bu bomboş tahta ev, tabutum olalı
Özünde sen beni yalnız bırakalı
Tadı acı birçok yıl geçti
Hiçbir tuval tamamlanmadı

Bardaklarımdaki rakı dolup dolup bitse de
-Çocuklar sorarsa dişim ağrıyor diye-
Ne bu beni öldüren his bitti
Ne de asırlar önce başladığım bu resim
Zaten sana veda etmeye de hazır değilim

Fakat takatim kalmadı bu acıyla
Kalan yıllarımı da harcamaya
Resminin son fırça darbesini atıyorum
İçimde yarattığım bu labirentten çıkıyorum
Elveda

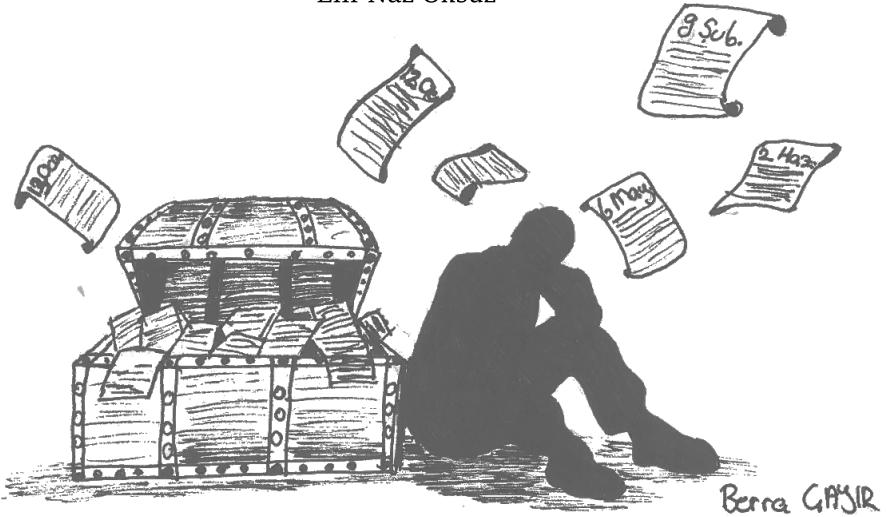
DELİ DELİ TEPELİ

Kötü günler için çorap saklamak
Ya da sadece anı yaşamak
Bazen ağlaya ağlaya gülmek
Bazen de güle güle ağlamak

Ayak ucunda uyumak yatağın
Fırtınalı günlerinde yazın
İnce tişörtle doyasıya gezmek
Yahut yüzüne bakmamak aynanın

Bilsen de günleri tutamayacağını
Saklamak takvimin yapraklarını
Delirmek değilse nedir, söyle bana
Söyle ki bitsin bu kalbimdeki ağrı

Elif Naz Öksüz

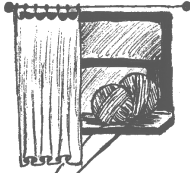

BEN PERA

Merhaba, ben Pera. Fidan ailesinin kedisiyim. 23 Nisan'da onlarla dolu dolu bir yıl geçirmiş olacağım. Adımı sahibim Eylül koymuş, Beyoğlu'nun eski isminden geliyor-muş. Kendisinin bu isme büyük bir takıntısı var. Hatta ona Pera diye seslenirseniz dö-nüp size bakar, o derece. Ama onu boş verelim ve size kendimden bahsedeyim.

Veterinerime göre cinsim British Longhair. Ancak akrabalarım arasında her cinsten kedi var yani tam anlamıyla bir kırmayım diyebilirim. Tüylerim de öyle. Üzerimde kahverenginin her rengini barındırıyorum. Özellikle en sevdiğim rengim karamel. Göz-lerimse bal rengi. Aslında yavruyken çok çirkin olduğumu söylüyor evin annesi ancak Eylül beni o kadar çok istemiş ki onlar da beni sahiplenmek durumunda kalmışlar.

İtiraf etmeliyim ki çok yaramaz bir kediyim. Birçok değişik huyum var. Örneğin pen-derenin üstüne çıkmak. Hatta bu huyum yüzünden sağ bacağımda kısa süreli bir felç oluştu. Aslında doktorlar benim hakkımda hiç ümitli değildi hatta beni uyutmaktan bile bahsediyorlardı. Artık ne demekse. Ama ailem bunu reddetti ve onlar sayesinde iyileştim ve bu huyuma kaldığım yerden devam ediyorum. Gördüğüm her şeyi yere at-mayı da severim. Hiçbir kumanda koltuk üstünde olmamalı, onların yeri halının üstü.

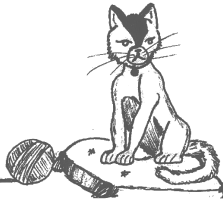
Sanırım bunu yapmamı istemiyorlar ama kumandalara olan gıcıklı-ğım onlara olan sevgimden daha baskın. Saç çekiştirmeye de bayılı-rım. Ne zaman Eylül saçı ile oynasa saçına yapışıp onu çekiştiririm. Bu oyun benim hoşuma gittiği kadar onun da hoşuna gidiyor sanırım.

Bağırışlarından bunu çıkardım.

Ama günün en sevdiğim etkinliği uyku. Günün her vakti, evin her yerinde uyuyabilirim. Bilgisayarın üstünde, babanın kafasında, banyo ve lavaboda ve tabii favorim evdekilerin suratında. Onlar nefes alamadıklarını fark edip uya-nana kadar tabii.

Gördüğünüz gibi, ne kadar yaramaz, aç ve kendimi yaralamaya meyilli bir kedi olsam da ailem ve ben birbirimize katlanıyoruz ve birlikte olmayı seviyoruz.

Eylül Fidan

Berta GAZDA

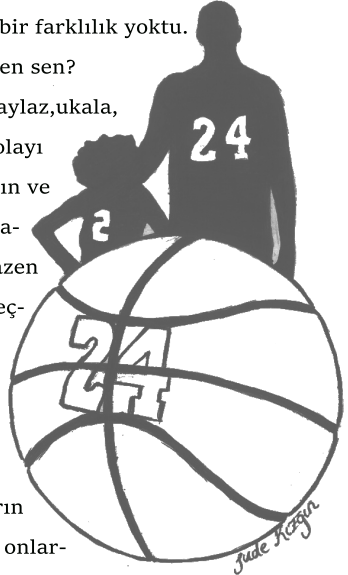
26 Ocak saat 10 suları... Kendi yatağım televizyona uzak olduğu için abimin yatağına geçmiş gerçek hayatta yapmaktan en çok zevk aldığım şeyi oyun konsolumda yapıyordum, basketbol oynuyordum. O sırada odada olduğunu unuttuğum abim bir şeyler geveledi. İlk başta saçma sapan bir şeydir diye hayatıma devam ettim. Belli bir süre sonra telefonumu açtığımda her yerde senin fotoğrafın vardı ve bunların tek ortak noktası altında yazan yazıda helikopter kazası yaşandığın ve kızın Gigi ile beraber öldüğünü. O an hiçbir şey hissetmedim. Duygularım sökülmişti sanki. Evdekiler konuya olan ilgimi bildikleri için yüzüme bakıp bir şeyler söylüyorlardı ama ben sadece başımı sallamakla yetiniyordum. Ertesi iki gün nerede fotoğrafını görsem gözümün buğulanması ve hiçbir şeyden zevk almamam dışında hayatımda hiçbir farklılık yoktu.

Ardından biraz zaman geçtikten sonra düşündüm: Neden sen?

Cevap basitti. 17 yaşında NBA'e ilk girdiğinde ligin haylaz, ukala, bencil saygısız çocuğuydun. Hatta tecavüz suçundan dolayı davalık olmuştun. Ama ardından hatalarından ders aldın ve sadece çalıştın. Sadece kendin yukarı çıkmıyor, yanındakileri de yukarı çıkmaları için zorluyordun. Belki bu bazen başına dert açtı ama bunun sayesinde NBA'in gelmiş geçmiş en iyi oyuncularından biri oldun.

Basketbolu bıraktığında bir daha sahaya dönmeyeceğini söylemiştin. Ama döndün, kızın Gigi için. Yaptığın her şeyin en iyisi olmaya çalıştığın gibi mükemmel bir babaydın da. Eskiler hep yenileri aşağılarken sen onların hep yanında oldun ve hepsi için bir ikon oldun. Sadece onların değil milyonların idolü oldun. Basketbola veda mektubunu bir animasyon filmi yaptın ve bu Oscar kazandı. Bunun yanında hayatımda izlediğim ilk NBA maçı da 60 attığın veda maçındı. Sen bir basketbolcudan çok daha fazlasıydın. Aileden biri gibiydin. Hırslı, çalışkan ve azimli olmayı, basketbolu sevmeyi ve asla pes etmemeyi birçok insana sen öğretmiştin.

Senin basketbola dediğin gibi "Seni her zaman seveceğim.". Umarım seni gelecek nesillere hakkınla anlatırız Kobe...

Emre Can Koyuncu

876. GÜN

Perdenin arasından sızan günün ilk ışıklarının yüzünü okşamasiyla adam gözlerini açtı, yavaşça yatağında doğruldu. Ağır adımlarla yüzünü yıkamaya gitti ve aynı sakinlikteki adımlarıyla geri gelip kapının arkasındaki eski sayılmayacak kumaş pantolonunu ve siyah ceketini bir çırpıda sırtına geçirdi. Çalışma masasına yöneldi ve her zamanki gibi çalışma masasının köşesinde duran gözlüğünü takıp masanın tam ortasındaki kara kaplı kalın defterin hemen yanındaki dolma kalem alıp ceketinin cebine koydu. Dış kapıya doğru bu sefer sert ve hızlı adımlarla yürüdü ve kapının üstündeki anahtarı cebine koyup kapıyı kilitlemeye bile ihtiyaç duymadan öylece kapattı ve işte sonunda kendini dışarı atabilmişti.

Kapının önüne çıkıp bir süre amaçsızca bekledikten sonra karnının "Artık bir şeyler yemeliyiz bence." dediğinin farkına vardı. Ceplerini yoklayarak cüzdanını aradı ve sağ cebindeki şişkinliği fark edince ne yemek istediğini düşünmeye başladı. O sırada bir ses kulağına çalındı: "Tahir abi". Tanıdık ses karşısında irkildi ve yolun hemen karşısındaki adamı gördü, ses bir daha yineledi: "Abi ne duruyorsun orada gelsene böyle". Adam pek istekli olmasa da ayakları onu yolun karşısına geçirmişti. Yüzüne sahte bir gülümseme takınıp selam verdi ama karnı hâlâ zil çalıyordu. Konuşmayı fazla uzatmadan pastaneye doğru yol aldı.

Pastanenin girişinde de yüzüne aynı sahte gülümsemeyi kondurup iki açma ve iki de poğaçaya alıp masasına oturdu. Açma ve poğaçalardan birer tane yedikten sonra çıkışa doğru ağır adımlarla yürüdü. Kapının önüne çıktıktan sonra gökyüzüne baktı, masmaviydi. Sahile doğru yürümeye karar verdi. Yavaş ve sakin adımlarla sokağın sonuna kadar yürüdü, köşeyi dönünce masmavi deniz tam karşısında kalıyordu, hemen sol tarafında da pamuk şeker satan bir adam gördü, pek adeti değildi ama adama doğru yürüyüp "İki tane alabilir miyim?" dedi ve adam sopasından iki çubuk çıkarıp adamın eline verdi. Şekerlerin parasını ödedikten sonra hemen orada paketlerden birini açtı ve koca bir parça koparıp maviliklere doğru yola koyuldu.

Deniz kenarına vardığında susadığının farkına vardı. Köşedeki büfeye doğru yöneldi ve küçük cama doğru kafasını uzatarak iki su istedi. Bir süre sonra içinde iki şişe su olan poşeti aynı küçük camdan ona doğru geldi ve o da aynı şekilde küçük camdan suların parasını uzatıp geri döndü poşetin içindeki sulardan birini alıp yavaşça yudumladıktan sonra elindeki pamuk şekeri fark etti. Şişenin kapağını kapatıp pamuk şekeri de poşetin içine koyarak yürümeye başladı.

Uzun bir süre yürüdükten sonra kendini tortum bir şekilde bir bankta buldu. Hava kararmaya başlamıştı. Yanında çay satan adam dikkatini çekti. Adama doğru seslendi: "Pardon, iki çay alabilir miyim?". Adam az sonra elinde iki çay ile yanına doğru geldi. Elini cebine attı ve cüzdanını açtı, içi bomboştu. Tepside iki çayla bekleyen adama döndü ve mahcup bir ifadeyle: "Kusura bakmayın, param kalmamış.". Elindeki çayları banka bırakan adam "Ne demek abi, bizden olsun." diyerek yerine doğru yöneldi.

Yanında duran iki bardaktan birini kapıp denize karşı yudumlamaya başladı. Çayını bitirdiğinde yanında duran diğer çay bardağına doğru uzandı, soğumuştur. Kafasını sağa doğru çevirip gözleriyle çaycı adamı aradı, orada yoktu. Hava da iyice kararmıştı, eve gitme vaktinin geldiğini anlayınca banktan yavaşça doğruldu ve sabah zar zor kendini dışarı attığı evine şimdi hızlı adımlarla yürümeye başlamıştı. Kısa süre sonra kapısının önündeydi, cebindeki anahtarı çıkarıp kapıyı açtı, odasına doğru yürüdü ve cebindeki kalemi çıkarıp masanın ortasındaki kalın defterin yanına koydu. Sabah çıkardığı kıyafetlerini kapının arkasından alıp giydi ve çalışma masasının başındaki sandalyeye oturup kalın defterin kapağını aralayarak az önce defterin kenarına koyduğu kalemi eline alıp yazmaya başladı. "Sensiz geçen 876. gün, yine ölmek için yaşıyorum."

Eren Balcı

KORKUYU

İNEBOLULU DON KİŞOT

“Bana kitap kurdu, boş hayaller kumkuması, hayatın cılız gölgesi gibi cılız sıfatlar yakıştırebilirsiniz. Şövalye romanları okuya okuya kendini şövalye sanan Don Kişot’a benzetebilirsiniz beni. Yalnız onunla bir fark var aramda: Ben kendimi Don Kişot sanıyorum.”

Kimileri için kara mizah kralı, kimileri için “kırık hayatların şövalyesi”... Tüm hayatını anlam arayışına adanmış, anlaşılmak üzerine kurmuş olan Oğuz Atay ancak kendi Don Kişot örneği ile bu kadar net aktarılır sanırım. Kendi ütopyasında yaşayan ve Sancho Panza ile gerçeğe uzanan Don Kişot...

Oğuz Atay’ın hiçbir zaman bir yere tam olarak ait olamamış, içinden yabancılık hissini atamamış bir yazar oluşunun tohumları çocukluğunda atılır. İki farklı kültürden beslenen anne ve babasından dolayı aile içinde yaşanan kültür karmaşası ondaki aitlik hissini eksikliğine sebep olur. Bunu babasının ölümünden yıllar sonra yazdığı “Babama Mektup”ta aktarır biz okuyucularına.

İnsanlığın ölmediği bir yaşamın düşünüyü kurarken küçük burjuva kurallarından, yargılarından ve bu anlamsız bulduğu yaşam biçiminden bunalmışlık onu tutunamayanların yazarı olmaya sürükler ve “canım insanlar” a darılıp kendini yazmaya adar.

Türk aydınının sıkışmışlığını anlatırken değerlerimizi, ahlak anlayışımızı, hepimizin bir şekilde tanıdığı ama hep kaçtığımız yönlerimizi sert şekilde serer gözler önüne. Hakikaten de “Biz çocuk kalmış bir milletiz.” dir. Çocukluğumuzun tüm acımasızlığı bizden olmayı ayrıştırdığımızda çıkar ortaya ve eleştirel bir göze katlanamayacak kadar kompleksliyizdir. Dili, kazandırdığı anlatım teknikleri ve çarpıcı ifadeleriyle belki eleştirdiği kesim için fazladır ve döneminde ses getiremez. Kaybettikten sonra anlarınız kıymetini.

Oğuz Atay bundan elli yıl önce “Ben buradayım sevgili okuyucum, sen neredesin acaba?” dediğinde hatalarımız, çaresizliklerimiz ve tüm Türkiye dertleriyle

BEKLERKEN

Oğuz Atay'a ithafen...

buradaydı ve elli yıldır da burada. Hiçbir şey değişmedi. Selim Işık'lar, Turgut Özben'ler de; Türkiye'nin dertleri de... Değişen tek şey; artık bizler, okuyucuları da buradayız.

Dilara Aydın

KORKUYU BEKLERKEN

Usta kalem Oğuz Atay'ın aynı isimli hikayesini örnek alan bir şey yazmalıyım. Bu, elimdeki başlığı uygun ve özgün bir temele bağlamak gerekliliğini yerine getiremeyen zihnimle altından kalkması güç bir sorumluluk. Bana evden çıkmamamı söyleyecek gizli bir mezhep bulamam ama merdiven inip çıkmamı yasaklayan hasta raporum okul çantamın sol gözünde ve en az bir mektup kadar katlanmış. Ne yazık ki menüsküsümün yırtılmış olup olmaması bana pek korku vermiyor. Lakin bu üç gün evde bekleyeceğim gerçeğini değiştirmeyecek. Ayrıca planlanan tarihe göre bugün yazıyı göndermem için son gün. Benimkisi kısa bir bekleyiş olacağı benziyor. (Kime göre? Dahası bekleyiş korkunun kaynağından iki gün fazla sürecek.) Galiba kalemimin ucu da bitmiş. Kırtasiyeye kadar kim gidecek şimdi. Kaç merdiven basacağı eder acaba? (En az elli, elli acılı durak eder bize.) Neyse ki abim öğretmen de yedek bir depomun olması korkumu dindirdi. Yok, yok. Bu korkunun dindiği falan yok. Uç bulmam ne işe yaradı sanki? Şimdi sadece yazabileceksen yazamıyorum. Elime geçen o ak pak A4 kağıtları beş dakikaya kalmaz birer müsvedde hâline geliyor. Korkum saflığını çok kısa bir süre koruyabildi. Değişerek oluşturduğu gönül sıkıntısı korkuyla hareket eden ruhumu tek isteği ferahlamak olana kadar sımsıkı kapatılmış ufakık bir kutuya hapsetti. İşin garip tarafı korkuyu beklerken yapılacak çok iş olduğunu söyleyen fakat onları da yarım bırakan adama bir örnek teşkil ettiğimi henüz yeni kavrayabildim.

Ömer Kaan Özçelik

KORKUYU BEKLERKEN

Dedem ve babaannem için...

Arabanın farlarından yayılan parlak ışık önce gözlerime çarpıyor, sonra bütün vücudumu gecenin koyu karanlığında aydınlatıyor. Ya da tam tersi oluyor, kestiremiyorum. Sadece gözlerim şaşalıyor ve kısacık beyaz bir körlük geçiriyorum. Araba, bahçenin kıyısındaki beton yükseltide farlarının ışığını beni de aşarak bahçenin öte tarafındaki çıplak tuğlalara fırlatırken ben ışığa olan tutkunluğumun birkaç saniyelik hazzını yaşayıp arabanın gri bagajına davranıyorum. Tiz bir sesle açılan bagajın içinden çıkan, marka etiketleri yıkanmaktan solmuş ya da oynanmaktan lime lime edilmiş halde bulunan ağzına kadar dolu olan su şişelerinin taşıyabileceğim kadarını çeviklikle ellerime alıyorum. Bagajla evin halen sıvasız bir tuğla yığını halindeki alt katının arasında tüm suları yerlerine yerleştirene kadar fır dönüyorum. İşimi bitirinceyse çocuklukta kalma bir korkuyla kangren olmaktan kılpayı kurtulduğunu sandığım parmaklarıma acıyarak bakıyorum.

Seyrek fakat parlak saçlarını incitmekten korkar bir edayla avuç içleriyle geriye doğru tarıyor. Dudağını birkaç kere şaplattıktan sonra merakla gözlerini yukarıya dikeyiyor. Ben de gözlerimi o tarafa çeviriyorum. Sonra bakışlarımız leyleklerin aksiyon filmlerine taş çıkartan yuva kapma mücadelesinde kesişiyor. İkimiz de aynı şeyleri gördüğümüz halde o bana yaşananları bir spiker gibi anlatıyor, arada anlatımına benim bilmeyeceğimi sandığı vahşi hayata dair bazı püf noktalarını da serpiştiriyor. Ben de onu onaylıyorum. Karşımdaki seyir de hoşuma gidiyor zaten. Leyleklerin birbirini kovalaması, televizyon ekranını bir yangın yerine çeviren ya da sinema salonlarını hoplatıp zıplatan çatışma sahneleri kadar güdülemiyor insanı, aksine yatıştırıyor. Leylekler de bu ruh haline eşlik etmek ister gibi hedeflerini unutup zarif bir gösteriye dönüştürüyorlar uçuşlarını. Onlara bakarken gözlerim uyuşuyor, bakışlarım sakinliğini kaybetmeden hafifçe gök mavilerine, leylek beyazlarına, kiremit kırmızılılarına, kubbe grilerine, incir yeşillerine karışıyor. Ruhumsa spi-

kerin esmerliğinin, samimiyetinin, onca yılın eskitemediği hevesinin, kollayıcılığının yanında kalıp bakışlarımı daha da hür ve uçucu kılıyor.

Şeftali, tüyleri ince tülün ardından farkedilebilecek kadar yakın bir şekilde pencerenin dibinde huşuyla eğilmiş, güneşin canlandırdığı kırmızılığıyla beni cezbediyor. Bir ses buyurganlığını örten bir şefkatle bana bir şeyler emrediyor. Ben de gözlerimi şeftaliden alıp sesin sahibine çeviriyorum. Az önceki esmerlikle zıt bir sarışınlık. Mavi gözlerde pembe bir tebessümle kaynaşmış iki titrek parıltı. Bir dudak ancak onun dudağı kadar belirgenleştirebilir gözlerdeki sevgiyi ve usancı. Ben bu sefer o gözlerden sevgiyi hissedip, karşımdakinin emrini ikiletmeden yerine getirmek için alt kata su almaya iniyorum. Salonda, leyleklerin spikerini benim yokluğumda sıkılıp uyuyakalmış halde buluyorum. Yüzümü merdivenlere dönünce karşı evi görüyorum, kasılıyorum nedense. Su şişelerini eve çıkartırken kangren olan parmaklarımdan öc alırcasına karşıya hiç bakmadan acınası bir saflıkla daha da bir kasılıyorum.

Ufukta, batan güneşten kalan son birkaç kızzılık. Maviler perde perde siyaha çalıyor. Güneşin mayıştırdığı bedenlerde unutulmuş ay, günün ilk tedirginliklerini de beraberinde getirip yerine kuruluşturuyor. Bir esmer olana, bir sarışın olana bakıyorum. Gecenin benim için getirdiği kaygı, yadırgama yanımdakilerde hiç yok. Zaman onlar için büyüyüp küçülmüyor, sadece güvenli bir çizgi gibi akıp gidiyor sanki. Ben karşı evdeki cilveli kikirdemelerle geleceğe daha çok bağlandıkça, onlar anılarla dolu bir şimdinin içinde beklentisiz yaşıyorlar. Onlar bir leyleğin ölümünü gündemlerinin ilk sırasına alırken, onlarca kavanoz şeftali reçeli yapıp birisini bile kendilerine ayırmazken, geceleri ve sabahı aynı huzurla yaşarken onların korkmadıkları şeyi hatırlıyorum birden. Zamanlarını güvenli bir çizgiye dönüştüren şeyi. Onlar yerine ben ürperiyorum ondan. Ama düşüremiyorum dilime. Çünkü ne o korkuya çatmak istiyorum ne de beklemek istiyorum kangrensiz, şeftalisiz, leyleksiz bir hayatı.

Atilla Akgün

KORKUSUZ ADAM

Korkuları olmayan bir kişi bile yoktur. Çok çok çok çeşit insan vardır ama korkuları olmayan birisi... İşte o yoktur ve de olmayacaktır. Kimi yüksekte korkar, kimi karanlıktan, kimi yalnızlıktan. Korkuları olmadığını söyleyen biri varsa bilin ki o da korkmaktan korkar.

Alnı terliyordu, cebinden bir parça yırtık mendil çıkardı, kim bilir kaç ay önceden. Titreyen elleri vardı, yılların kirini taşıyan, acaba kaç zaman önce birinin elini tutmuştu, nasırlı elleri. Yüz hatları, onları bilmiyorum. Kafasındaki kocaman şapkası yüz hatlarını sanki bir sırmaşçasına herkesten saklıyordu. Belki de bir sırdı. Bana bir bal mumu heykeli görünümü veren bu 'garip' adam şimdi karşımda oturuyordu. Çekine çekine, hayır hayır nasıl anlatsam... Ürpererek sordum:

-Merhaba, bir isminiz var mı?

-Hayır.

-İnsanlar sizi nasıl çağırır peki?

-İsmim yok, varsa da unuttum. İnsanlar beni çağırmazlar. Bir söylediğimi de bir daha söylemeyi sevmem.

-Pekala anlıyorum.

Kötü, kötü çok kötü bir başlangıç. Yalan söyleyemem çok da umudum yoktu. Ama en azından, yani bi ihtimal, hiç olmazsa yüzünü görürüm diye düşünüyordum. Ancak şimdi soracağım bütün sorular, dün gece bir damla bile uyku uyamadan virgülüne kadar planladığım bütün cümleler boğazıma dizildi. Nerede yaşıyorsunuz? Bir aileniz, bir eviniz var mı? Laleli sizin için ne ifade ediyor? Neden sokakta yaşıyorsunuz? Ne zamandır buradasınız?.. Saymaya yoruldu, durdum. Bir kez daha denedim şansımı:

-Kendinizle ilgili insanlara söylemek istediğiniz bir şey var mı? Biliyorsunuz ki haftada bir kere olsun yolu Laleli/Fatih'e düşen birisinin bile sizi görmüş olması çok muhtemel.

-Onları görmüyorum. Bu yüzden onların beni görmesi bir anlam ifade etmiyor.

-Peki köpeğiniz, ne kadar zamandır sizinle beraber?

-Uzun bir süredir.

Zor zor zor çok zor birisi. Moralim bozuluyor ama durmuyorum. Israrla, istekle, azimle, dilimden dökülen bütün kelimelerle, stresten titretmeyi durduramadığım ve şimdi bir deprem oluyormuşçasına oturduğumuz masayı sallayan ayağımla, tabii buna karşılık tepki olarak adlandırabileceğim ufacık tefecik küçücük bir şey bile yap-

mayan bu sinir bozucu, hayır hayır az kalır, bu bu her neyse, soruyorum.

-Bir mesleğiniz var mı ya da var mıydı?

Geçiminizi nasıl sağlıyorsunuz?

Derin bir nefes alma sesi duyuyorum. Sanki birazdan bütün cümleleri art arda sıralayacakmış gibi derin mi derin bir nefes.

-Siz hiç yorulmaz mısınız?

-Efendim?

-Hiç diyorum, siz insanlar hiç yorulmaz mısınız? Ben yoruldum. Sizin sabah akşam koşturmalarınızdan, hiç bitmeyen para hırsınızdan, bencilliklerinizden. Kahrolası bencillikleriniz, mutsuzluklardan mutlu olan iğrenç kalplerinizden. Her yere soktuğunuz o kocaman ve çirkin burunlarınızdan. Ve korkularınız. En rezil olanlar. Kaybetme korkularınız. Para kaybetme, sevgi kaybetme, şan, şöhret, saygınlık... Korkan insanlardan nefret ederim.

Bir anda duruyor. Şaşkınlıktan..şaşkınlıktan dilim tutuluyor. Biraz evirip çevirsem çok değil birazcık, nihayetinde ben bir gazete yazarıyım. Her yazar biraz abartır, biraz ekler, biraz çıkarır. Kurgulamak bu işin doğasında var. İnanılmaz tutar, aşırı ilgi çeker, herkes beni okur. "Laleli'deki adam öfke saçtı.", "Hakaret üstüne hakaret etti!" "Gazetecimize nefret kustu."

-Çok sağ olun çok teşekkür ederim. Bana ne kadar yardımcı olduğunuzu bilemezsiniz.

Büroya gidip muhteşem yazımı yazmak için sabırsızlanarak hızla çantamı montumu topluyorum. Belki gelecek ay istediğim yeni çantayı alabilirim ya da yeni bir laptop. Ne de olsa artık terfi etmeye çok yakın, belki maaşı zamlanmış, belki de ünlü olacak, vay canına ünlü bile olabilirim, başarılı bir gazeteciyim.

-Hoşça kalın bayım.

Nerdeyse on senelik, yarım saatte açılıp yarım saatte kapanan külüstür bilgisayarımın açılmasını kırk yıldır görmediğim arkadaşımı otogarda bekliyormuş gibi bir heyecanla bekliyorum. Yeni kıyafetler, yeni bir telefon, yeni bir parfüm, yeni bir saat, yeni yeni yeni yeni... Yazacağım bu yazıyla hepsi, evet evet hepsi benim olabilir. Nihayet açılan bilgisayarımda nihayet yazmaya başlıyorum:

“ GÖRÜRSENİZ KOŞARAK UZAKLAŞIN! O tam bir yürüyen tehlike. Röportaj yapmak üzere yanına gittiğim kimliği belirsiz Laleli'deki adam gazetecilere öfke saçtı. Şöyle bağırdı. 'Siz gazeteciler bencil ve korkak insanlarsınız...'”

Handannur Duruçalı

SİY AHLILAR

Hep bir şeylerin peşinde mi olur insanlar? Neden oturup hiç dinlenmezler ki? Onlar yüzünden sürekli kaybolmak zorunda mıydık sanki? Yine kayboldum, bunun farkındayım. Öte yandan düşündüğüm şey daha farklı. Aklımın bir ucunda kaybolduğum düşüncesi parmaklarını uçurumun kenarına sabitlemiş kadın gibi asılı dururken, durgun yüzüyle aşağıya bakan diğer kadın arkamdakilerden kurtulmamı istiyordu. Bir yandan bana komut verirken öte yandan kayaların diplerinden başını uzatmış çiçekleri izliyordu. Gözlerindeki minik ölüm pırıltısı o zarif elleri kayadan itip bir hayatın daha sonunu izlemek için can atıyordu.

Aniden başını kaldırıp komut verdi: Sola git! Bunu ben tam yol ayrımındayken söylemesi iyi olmuştu. Dediğini yapacaktım, başka şansım yoktu. Gizlice arkama baktığımda sabahtan beri beni takip eden siyahlıların sayısının ikiye düştüğünü gördüm. Öteki neredeydi? Sevinmem gerekirken endişeliydim çünkü ya buraları iyi bildiğinden ileride yolumu kesecek olursa? Bu ihtimali göz ardı etmeyip geniş yolun ortasından yürüdüm, eğer onunla karşılaşsak kaçmak için birkaç adım da olsa mesafem olmalıydı. Tekrar arkama baktığımda siyahlıların hala peşimde olduğunu görmek beni hiç rahatlatmıyordu. Yine bir yol ayrımına geldiğimde ne yapacağımı bilmiyordum. Kadın da beni umursamadan çiçekleri izliyordu. Son bir umut öteki kadına baktığımda ise umudum tükenmişti çünkü kadın kendi canının derdindeydi, uçurumdan düşmemeye çalışıyordu. Artık şansımı kullanmak zorundaydım. Sağa seçtim. Tam sağa yönelmiştim ki duyduğum ses ile kaskatı kesildim. Biri ismimi sesleniyordu. “Sevda!” O kadar dağılmıştım ki sesinden arkamdakinin kim olduğunu çıkaramıyordum. Arkama dönüp solda kalan yola baktığımda bana doğru gelen iki kişiyi hemen seçmiştim, biri babamdı, öteki en yakın arkadaşı. Babamın yüzündeki derin endişe üzülmem için iyi bir sebepti fakat iyi olduğumu gördüğünde gözlerindeki endişenin yerini öfke ve kızgınlığa bırakması ile benim üzüntüm de geçmişti. Bana neden öf-

keleniyordu ki? Aramızdaki mesafe kapanmadan bağırmaaya başladı:

-Neredesin sen saatlerdir Allah aşkına?

Oysaki yarım saat önce çıkmıştım evden. Bu çıkışı üzerine Salih amca bakışlarımın karardığını görmüş olmalı ki, olaya müdahale etmek istedi.

-Abartma Ekrem, sadece dolaşmaya çıkmış.

Beni en iyi o tanıyordu. Başkaları onu benim psikoloğum sansa da o benim gerçekte tek

dostumdu. Salih Amca'ya bir şey demeden siyahlıların arkamda olup olmadığını anlamak için arkama kaçamak bir bakış atıyordum ki, babamın bıkkınlık dolu sesini duydum:

-Yok kızım, arkanda kimse yok. Ne simsiyah giyinmiş adamlar ne de senin kılığına girmiş bir kadın yok arkanda.

Ne tepki vereceğimi bilemedim bir an. Bıkkın çıkan sesine kırılısam mı yoksa bana inanmadığı için öfkelensem mi bilememiştim. Bu durumdan bıkan tek kişi babam değildi, ben de bıkmıştım. Saatlerce anlatmama rağmen bana inanmıyorlardı, ne annem ne de babam. Sadece inanmış gibi yapıyorlardı. Bu durum başlarda beni o kadar çok öfkeliendiriyordu ki, kendime zarar vermesini engellemesi için kendime zaman bile tanıtmıyordum. Sadece bana inanmayan anne veya babamın beni kurtarmasını bekliyordum. Bir süre sonra bu durum tıpkı şimdiki gibi bıkkınlığa dönmeye başlamıştı. Bugün bıkkınlığım had safhaya ulaştığı için korkmama rağmen arkama doğru dönüp yürümeye başladım. Doğru yolda olmalıydım ki babam hiç sesini çıkarmadı, ya da Salih Amca susmasını söyledi, bilmiyorum. İlk adımımı attığım anda uçurumun başındaki kadın ölüm aşkının önüne geçememiş gibi hınçla o zarif elleri itmişti ama fark etmiştim ki o itmese de öteki kadın kendi isteğiyle bırakacaktı zaten.

Hayrunisa Ayan

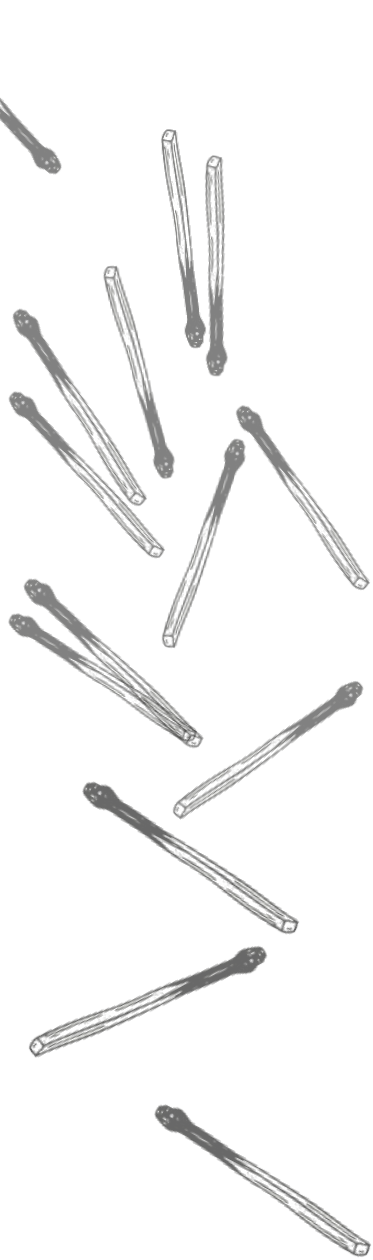
KİBRİTÇİ KIZ

Bir kibrit çıkardım kutudan
Görmek için kalbimin kuytu köşesini,
Bir mum yaktım.
Her yerini gezdim kalbimin, belki
Belki buradadır diye hislerim.
Ama yok, çıkmıyor aydınlığa sokaklarım.

Bir kibrit daha çıkardım.
Gece düşüncelere dalarken
Bir mum yaktım.
Düşüncelerim aydınlansın da,
Karanlıkta kalmayayım diye, olmadı.
Bir rüzgar esti, mumum söndü.

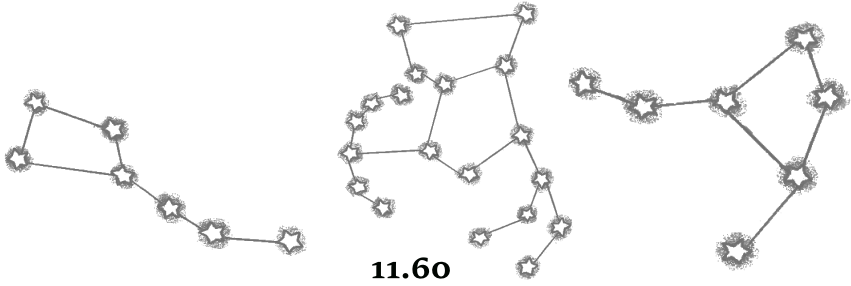
Bir kibrit daha çıkardım, sonuncuydu bu.
Yolumu görebilmek için,
Bir mum yakacaktım.
Ama kendimi yaktım, fark etmeden
Dua ettim, tekrar rüzgar essin diye.
Esmedi, mum eriyip gidişimi izledi.

İlayda Parçal

Sertab Erener-
Bir Varmışım Bir Yokmuşum

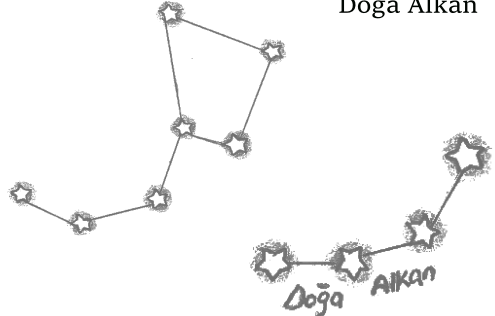
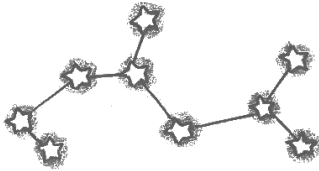

11.60

Yıldızlar gökyüzünde geceni aydınlatıyor, güneş derin bir uykuda. Sen ise saat hızla ilerlerken endişe duymaya başlıyorsun. Çünkü annen sana 12'de çoktan yatman gerektiğini söylemişti değil mi? Yatıyorsun da zaten, bunda bir sorun yok. Sadece yarın çok erken kalkacağını bilmek kafanı yoruyor.

Stresleniyorsun, gözlerin fark etmeden sıkıca kapattığın için ağrıyor, uykun iyice kaçıyor. Kendi kendine diyorsun ki "Zaman bir kerecik duramaz mı?". İşte tam şimdi, zaman dursa ve sen kendiliğinden uykuya dalsan. Kim bilir neler yapar, nerelere giderdin rüyalarında. Ama zaman durmaz. Hatta korkutucudur ki hızlı gider. Hele saat 11.59 olduğunda kalbin daha da sert çarpar. "Aman 12 olmasın, uyuyamazsın bir daha" diye düşünürken de yelkovan akrebi kovalamayı bırakmaz. Bunun gibi geceler korkutucudur, huzursuz eder insanı.

Fakat siz yine de endişelenmeyin. Bu korkunç gece, gündüz; bugün, dün olacak. Tüm endişeler güzel birer anıya dönüşecek. O yüzden şimdi derin bir nefes alın ve bu nefesi bir daha alamayacağınızı hatırlayın. Çünkü hiçbir gerçek kendini tekrarlamaz. Hüzünlü geceler de mutlu gündüzler de. İyi geceler.

Doğa Alkan

Fikret Kızılok-
Uyku Kardeşim

ŞİİR GİBİ BİR GÜN

Şiir, hayatın bilinen ve bilinmeyen tüm güzelliklerini içinde saklayan bir sanattır. Gökkuşağının bittiği yerde olduğuna inanılan bir kazan dolusu altından daha değerli fakat ondan daha ulaşılabilir bir yeredir, yüreğimizdedir. Çektiğimiz acıya veya güçlüğü, hissettiğimiz mutluluğa yahut korkuya, sıklıklarımızı ya da heyecanlarımızı layık bir uğraş vererek içimizden akıttıklarımızdır.

Bir şiir size dünyanın en acıklı hikayesini anlatabilir. Mesela Ümit Yaşar Oğuzcan'ın kendini Galata Kulesi'nden aşağıya atan oğlu Vedat ile ilgili "Galata Kulesi" şiiri gerçeğe dayanan hikâyesiyle acıyı parmak boğumlarınıza kadar hissettirebilecek bir şiirdir. Zaten şiir okurken hüznü ve depresifliği kalbinde hissetmek isteyene seç-beğen-al misali türlü türlü seçenek sunar, Oğuzcan. Ve bir kere hissettiniz mi o tanıdık burukluğu, müptelası olursunuz kaleminden çıkanların.

Her ne kadar birçok şair hüznü ve acının farklı formlarını konu etmeyi tercih etmiş olsa da şiirlerine, her şairin kendine has bir özelliği vardır. İçinde yaşadığımız bu koskoca şehir İstanbul'u düşünelim. Her gün bize çektirdiği acılar ile verdiği neşeleri kenar kenara toplasak hepimiz eşyalarımızı kaptığımız gibi gideriz bu şehirden. Bu ezbere söylediğimiz bir şeydir. İşin aslı ise şehrin kilometrelerce derinlerinde kalmış tarih ve yaşanmışlığın albenisi bize bir sarmaşık gibi dolanmıştır. İstesek de istemesek de İstanbul'a bağlıyız. Birçok şairin tutulup uğruna şiirler yazdığı Tomris Uyar misali, İstanbul da uğruna birçok şiir yazdırmıştır. Elimizde eskimiş, yıpranmış ve yer yer parçalanmış bir elbise gibi duran İstanbul'u, henüz pırıl pırılken görüp tutulan sadık aşığı Yahya Kemal Beyatlı da şiirlerine bunu konu edinmiştir. "Fatih Sultan Mehmet bile İstanbul'un fethedilmesine bu kadar sevinmedi." diyebileceğiniz derecede sever ve sayar İstanbul'u. Üsküdar'ın tarihte gördüklerini bir "ah" çekerek düşünür, Koca Mustafapaşa'sını Beyoğlu'ndan ayırmaz ve Eyüp'ün ölüsünü de dirisini de samimi bir dost sayar.

En çok da aşk, şiire muhtaçtır. Duyguların kuvvetlisi, hatta belki de en tehlikelisi olan aşk, meşakkatli bir iştir. Zaten her babayığidin harcı da değildir aşka layık olmak. Bu acıya ve zorluğa eşdeğer sadece şiir vardır, herkesin sığınağı olan. Aşkın pençesinden kendini kurtarmak isteyen, sabaha kadar düşünerek deli divane olmak yerine sabaha kadar yazmaya verir kendini. Kış aylarında biz nasıl kalın giyinerek koruyorsak kendimizi, şiir de bir şairin hislerini öyle korur. Ne kalbinin yaydığı sıcaklığın gitmesine izin verir, ne de dışardan bir soğuğun içine girmesine. Böyle naif duygularla yazılmış milyon tane şiir var, hepsi de birbirinden güzel. Edip Cansever dese sağ gözüm, sol gözümden yaşlar akar Turgut Uyar diye. Sol elim Özdemir Asaf dese, sağ elim tutar Atilla İlhan diyerek. Bilmediğimiz, bilmediğimiz, duyduğumuz, duymadığımız binlerce şair ve aşk saklıdır yüreğimizde.

Sözüm o ki, bizde izler bırakan ve tanımadığımız insanları içimizde yaşatan şiirler; her gün, her saat, her dakika, saniye, salise, aldığımız nefeste bile bizimleyken tüm gardımızı indirip şiire tamamiyle güvenebileceğimiz bir gün seçmek boynumuzun borcu oldu. Dünya Şiir Günü de, bir aşkı korkusuzca itiraf etmek, bir hüznü yadırğanmadan yaşamak ve bir mutluluğu nefes alan her canlıyla paylaşmak için bir sebep oldu. Dünyayı daha iyi bir yer hâline getirecek şiir adına doyasıya kutlayalım bu günü o vakit...

Elif Naz Öksüz

Kimi zaman düşlerim suluyor
Kimi zaman gerçek
Günü vakti dolunca
Bir de bakıyorum, kalemin ucunda
açıvermiş bir çiçek

İsmail UYAROĞLU